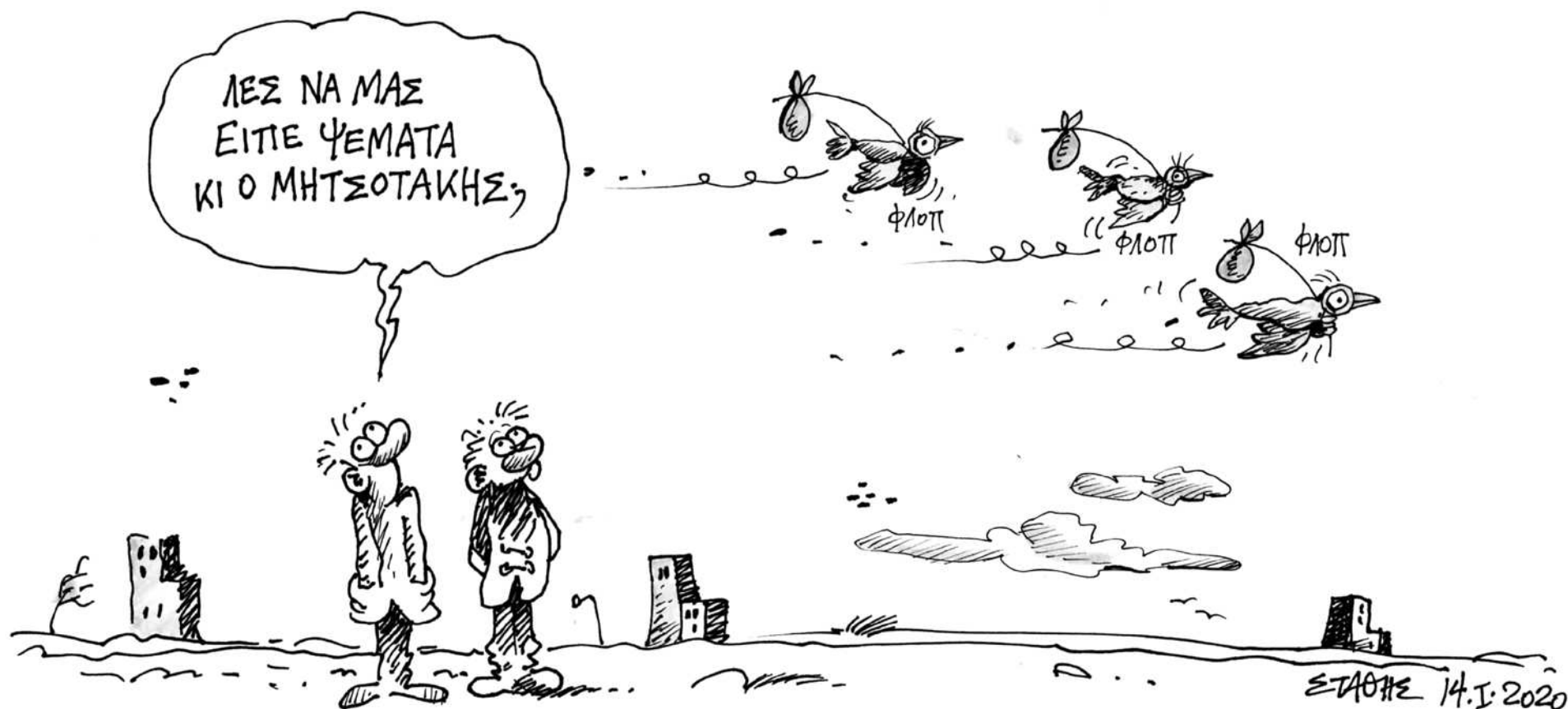


Στην «Αυλή των Θαυμάτων» (Με τον Σταθ)...



Ανόπιος ή ο νοών, νοείω...

Ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος κράτησε έξι χρόνια. Ο πόλεμος στο Ιράκ δεν έχει βρει το τέλος του. Ο Τρωικός Πόλεμος κράτησε δέκα χρόνια, αλλά τότε η σφαγή ήθελε τον χρόνο της, ούτε πάντσερ υπήρχαν ούτε ντρόν.

Στην Ελλάδα η κρίση κρατά ήδη δέκα χρόνια. Προσέτι δε, δεν έχει βρει ακόμα το τέλος της. Μια δεκαετία είναι ένα σοβαρό ιστορικό διάστημα, εις ό,τι δε αφορά το άνυσμα της ζωής ενός ανθρώπου, σοβαρότερο.

Πόσω μάλλον αν η зоφeρη αυτή δεκαετία προοιωνίζεται μιαν ακόμα χειρότερη, ενώ ταυτοχρόνως υπαινίσσεται (ή μάλλον υποδηλώνει) ότι το τέλος αυτής της κρίσης θα είναι η αρχή της επόμενης.

Κατά τη διάρκεια των δέκα κατ' ακολουθίαν δισεκτών αυτών ετών, οι παρατηρητικοί έχουν διαπιστώσει μια πικρή απουσία από τα πράγματα της επικράτειας (ή ό,τι έχει απομείνει απ' αυτήν) – του προτεκτοράτου, για να είμαστε μέσα. Πρόκειται για την απουσία της Τέχνης – σε όλες της τις μορφές. Καμία απ' τις Μούσες, αρχαίες και νεότερες, δεν μένει πια εδώ, «λείπουν απ' το σπίτι, έχουν φύγει για δουλειές».

Και μιλάμε για τη μεγάλη τέχνη. Εκείνη που συγκινεί τις ψυχές και αφορά τις μάζες. Άλλες μορφές τέχνης, ευπώλητων

προδιαγραφών, και βέβαια ενδημούστων στη χώρα μας, ευδοκимуόν, μάλιστα επιδοτούνται, διαθέτουν μαϊκήνες, και συγκινούνται από την πάρτη τους σπουδαίες εταιρείες.

Από μεγάλη τέχνη όμως, γιοκ! Στη δι-

άρκεια της κρίσης ουδέν μεγάλο έργο στράφηκε εναντίον της. Απόπειρες και σπαράγματα, να! μεμονωμένες περιπτώσεις καλλιτεχνών που το πάλεψαν, να! άνθρωποι των τεχνών και των γραμμάτων που αντιστάθηκαν (μάλιστα ένιοι με κόστος), να! Αλλά μεγάλη τέχνη που να

ξεσκίσει τα σωθικά της κρίσης, υπέρ των ανθρώπων, όχι!

Και επ' αυτού εγείρονται τρία ερωτήματα (τα ερωτήματα έχουν την κακιά συνήθεια να εγείρονται): Τις παίζει; – το σύστημα! Βεβαίως φταίει το σύστημα, αλλά αυτό κάνει τη δουλειά του. Ή τις σκοπόν έχει να υποδουλώνει και προς τούτο συν τοις άλλοις αποθλακώνει.

Πταίουν λοιπόν οι καλλιτέχνες ή μήπως φταίει και ο λαός; Φοβάμαι ότι με τη μεγάλη τέχνη να μην έχει συντελεστεί, το ερώτημα δεν έχει απάντηση, ή απλώς έχει την απάντηση που θέτει το ερώτημα περί του αυγού ή της κότας.

Όμως το έστω αναπάντητο ερώτημα παραμένει εδραίο ως γεγονός: για πρώτη φορά στην Ιστορία μας σε περίοδο κρίσης, δεν παράγεται τέχνη αρωγός του λαού. Φερ' ειπείν, όταν κατά την Παλαιολόγειο Περίοδο το κράτος κατέρρευε, ανθούσε η τέχνη που ο λαός θα έβρισκε στη συνέχεια μπροστά του.

Θα μου πείτε: τι σχέση μπορεί να έχει η Παλαιολόγειο Περίοδος με το τσίρκο των μνημονίων; Αυτό είναι το πρόβλημα! ούτε τέτοιες συγκρίσεις κάνουμε, ούτε τέτοια ερωτήματα θέτουμε, ούτε απαντήσεις αναζητούμε, ούτε συμπεράσματα βγάζουμε...



Το σκισάκι αυτό δημιουργήθηκε σε ανύποπτη περί ΑΟΖ Τουρκίας-Λιβύης εποχή – πλην όμως μόλις ένα και κάτι έτος πριν. Όχι, το σκισάκι δεν είναι προφητικό, εμείς είναι που είμαστε προβλέψιμοι. Ανυποψίαστοι οι μεν, ιδεοληπτικοί οι δε, των εφ' υμάς πονηρών θύματα όλοι...